

Om du är först på en olycksplats

Tjenare, följande text finns på många ställen på olika forum och det är bra. Läs den och sprid den, man vet aldrig när den kan komma att behövas. Författarens namn står längst ned och vi är alla skyldiga honom ett tack och en varm tanke för att han låter oss få ta del av hans kunskap så generöst.

Många funderar på hur man ska agera när man kommer först till en olycka, ambulanser kan ju vara flera mil bort. Vare sig vi vill eller inte så kommer det ju att hända olyckor, kanske kompisen kör av vägen eller att man kommer till en olycksplats som förste man... oavsett va det är för fordon så har jag sammanställt några viktiga saker ni ska tänka på. Följ dessa och ni gjort allt man kan för den drabbade, Det kan betyda leva eller död.

STORT misstag är att om det finns flera skadade, så fastnar man vid den första man går till.

Man måste titta på ALLA!!!, och försöka bestämma sig för vilken som behöver hjälp först, när man gjort det.....så sätter man igång, är ni fler så dela upp er.

så stanna upp nära sekunder och tänk...vad är det vi har här? hur många..? andas alla?? om ja ...gå vidare till att stoppa blödningar på alla.. osv..

DET FÖRSTA DU SKA GÖRA !!

1. Är platsen säker för er egen skull, trafik, brand, osv.
2. Kontrollera vad som har hänt, hur många skadade? fordon? Var är du?
3. Larma 112. Lägg inte på förrän larmoperatören säger till.
4. Hjälp den drabbade.....andningen först!!

Nummer 1 är ALLTID andningen. Det spelar ingen som helst roll vad det finns för andra skador, andas man inte så dör man, o det går mkt fort. 4-5 min utan andning, sen är det stora hjärnskador , eller så återvänder man inte till livet, Det är den bistra sanningen.

Hur tar man av en hjälm? jo, personen på rygg.. va helst 2 som gör detta, en håller ett stadigt tag i nacken, den andre drar upp hjälmen tills ni ser näsan sticka ut under kanten.. sen böjer man hjälmen åt andra hållet o drar sakta av den. OBS !! andas personen ska INTE hjälmen av

Nåt som jag har funderat en hel del på är att när vi kommer till en olycksplats där det är en bil som krockat eller åkt av vägen, voltat osv.. osv.. så har ofta nån förbipasserande hjälpt den skadade ur fordonet. - Jag trodde bilen skulle börja brinna eftersom det ryker så mycket .

Ja jo.. bilar som har smällt brukar göra det. Bilar som har voltat får olja på avgasrören . Det ska faktist rätt så mycket till innan en bil tar eld. Det som kan ta eld är spolarvätskan. När bilen kommer upp och ned rinner spolarvätskan ur burken över motorn.

Man är inte riktigt medveten om vad man kan ställa till med om man hjälper någon ur ett fordon. Man kan ha i princip vilka skador som helst. Framförallt

så kan man ha en ryggskada som kan sitta vart som helst ifrån svanken upp till hårfästet i bakskallen. Den vänliga hjälpen för att komma ut ur bilen kan sluta med rullstolsåka resten av livet, eller faktist att man dör. Eftersom om skadan sitter bak i nacken och ryggmärgen går av så slutar denne att andas omedelbart.

Det rätta är ju såklart att man försöker hålla sig lugn och om ingen brand eller annat farligt läge så ska personen sitta kvar i bilen. Förklara att hjälp är på väg. Personen sitter bäst där den sitter i väntan på hjälp. För när vi kommer så kan det sluta med att klippa av taket för att skydda ryggen på den skadade.

sitter någon i en bil medvetslös så e de inte heller något tecken på att denne måste ut ur fordonet.... personen sitter jättebra där den sitter så länge det inte brinner, varför ska du släpa ur människan ? det finns risker med detta !! Kolla i stället andra viktiga saker så som att tungan kan falla bak i svalget och täppa till luftvägen.(det låter som personen snarkar = tecken på ofri luftväg) kliv in i baksätet och ta tag i nacken... böj huvudet bakåt, och skjut fram hakan med fingrarna. (så patienten får som underbett) släpp inte taget förrän räddningspersonal tar över med sina händer. har patienten en skada i ryggmärgen uppe i nacken så kan den gå av om man böjer fram igen.

Andning kontrolleras lättast genom att helt enkelt prata med personen. Om man inte andas kan man heller inte prata. Tänk på att du kan kontrollera andningen redan innan du nått den drabbade genom att ropa till personen och få ett svar.Redan där vet du ju att den andas, gå till nästa om det är fler inblandade.

Är det flera i olyckan

Gå först till den som inte säger någonting

de som skriker mest mår vanligtvis bäst – framför allt har de en fungerande andning!

Öppna visiret, kontrollera att ingenting ligger i munnen och hindrar andningen, snus, tuggummi, löständer, en gråsparv ...ja vad som helst som kan hindra andningen. ta ut det !! se .. lyssna.. känn.. om det finns andning.

Om ingen andning finns kan, ska hjälmen tas av - liv går före lem. Utan andning tar det bara ett par minuter innan en hjärnskada inträder. Starta mun-mot-mun-metoden.

(blöder personen ur munnen ska ingen mun mot mun göras) det är för att ni inte själva ska drabbas av någon smittsam sjukdom.

för sånt måste man ha en pocketmask.. som man sätter över munnen och sen blåser i. vi använder ju oss av rubensblåsa.

Kläder tas endast av om man måste det för att upprätthålla andning.. men se till att det är fritt runt halsen, och med största försiktighet.

Stövlar osv behövs som regel inte tas av. Det innebär risker med att ta av

kläder.

Ryggskada

Personen skall ligga stilla, det är mycket viktigt!

Att armar och ben rör på sig kan vara svårt att förhindra, men det viktigaste är att ryggen är stilla för att förhindra en ev. förlamning. Framstupa sidoläge skall alltså INTE användas med tanke på eventuella ryggmärgsskador. Spärra hellre av vägen än flytta personen.

Tänk på att en ryggskada inte alltid känns, så om personen är uppe och springer runt på olycksplatsen är detta ingen garanti för att ryggen är oskadad. (20% av dessa har en ryggskada som visar sig sen på röntgen) Adrenalinpåslaget man får i samband med chock gör att man inte känner smärta.

prata med den drabbade. Domningar, pinnningar kan vara tecken på ryggskada eller nerver som ligger i kläm. Fråga t.ex. om de kan röra på fötterna, och om dom känner att ni tar dom i benen. vi har speciell utrustning för att fixera såna skador.. kallad spineboard, det är en bräda av plast som man spänner fast patienten på, samt fixerar med remmar. flyttar man en sån patient och dom har en skada högt upp i nacken, så kan denne sluta andas när ryggmärgen går av , samt att han eller hon blir lam ... så STÖRSTA försiktighet. men ligger denne på mage utan andning...ja då är det tillåtet att vända på personen. Men kan man vara flera så är det att föredra, en håller ett stadigt tag i nacken, de andra hjälper till att rulla runt personen.. den som håller i nacken är chef ! denne räknar.. ett.. två..tre, sen vänder man försiktigt, och sakta på personen. Gör bara det absolut nödvändigaste för att andningen ska komma igång i samband med ryggskada.

Blödning

Det kan vara svårt att bedöma om en stor blödning föreligger, vid inre blödningar så syns inte en enda droppe blod t.ex. Symtom på kraftig blödning är kalla händer, fötter, att personen är blek, har hög puls, (räkna den i handleden eller på halsen) är seg i huvudet och törstig. Ge INTE personen något att dricka. Detta kan ställa till komplikationer vid en operation.

Att personen efter ett tag blir förvirrad och pratar långsamt är ofta ett tecken på en kraftig blödning – hjärnan får inte tillräckligt med syre. Hur personen har uppfört sig är betydelsefull information till ambulanspersonalen – information som ingen annan än du, som var på plats, kan ge! har personen tappat orienteringen gradvis ? vet inte vad det är för dag osv.

Artärer = pulsådor,(syresätter organen) blöder stötvis. Vid en sån här blödning blir man av med mycket blod på kort tid.

Vener = blodådror, blöder jämt och långsamt. (blod som är på väg tillbaka till hjärtat för nytt syre)

De är de blåa ådrorna som du kan se på dig själv.

Kapillärer = hårrörskärl, blöder ymnigt.

Inblandade vid vanliga skrubbsår. har ingen större betydelse i dessa sammanhang.

Håll tryck mot blödningen och placera blödningen i ett högläge. Bry dig inte om en eventuell infektionsrisk – det är helt oväsentligt i sammanhanget. det fixar man sen med antibiotika inne på sjukhuset.

GLÖM EJ ! att fortlöpande kontrollera andningen! Hur då? Prata och få svar från den drabbade! Andningen är alltid viktigast! efter att ha stoppat blödning, gå tillbaka till att kontrollera andningen igen!!

Chock ! är ett allvarligt tillstånd.. det kan

Indikera allvarlig blödning, eventuellt även inre blödning. Kontrollera ABC. Vid psykisk chock, försök att vara lugn och stanna hos den drabbade. värme o vila är nummer ett här.

Kom i håg att om en bil har voltat i säg 100 km/h .. och det finns flera i bilen... en kanske har dött o sitter kvar i fordonet.. nån annan kanske springer runt på olycksplatsen, så har sannolikt den som springer runt nån skada i kroppen som kan vara dödande, ett brustet inre organ tex... denne har ju vart med om samma kraft i bilen som en har dött av. Så bara för att nån är ute o går chockad om kring så betyder inte det att den har klarat sig. MEN, man tar dom i ett senare skede när man har åtgärdat dom som behöver en först.

En annan sak... er egen säkerhet ! se till att få stopp på trafiken... gå inte fram till nån som ligger mitt på vägen... vi ställer ju våra fordon som skydd för oss själva med blåljusen på... sen jobbar man bakom ambulansen. riskera ALDRIG er egen hälsa. Går ni fram till en bil, kontrollera om airbagen har löst ut, har den inte det så kan den göra det när som helst, har ni huvet i vägen så kan de gå riktigt illa...som referens till airbagens kraft = om ni lägger 4 vinterdäck på en airbag på marken .. lös ut airbagen o däcken flyger 2-3 meter upp i luften så se upp !! har airbagen löst ut redan så räkna med att patienten inte hör och ser så bra, trumhinnorna går ofta sönder av smällen, samt att airbagen är täckt med ett pulver som patienten får i ögonen. Underarmarna kan ha brännskador. (nu kanske ni har bältet på er i fortsättningen)

rapportera sen till ambulanspersonalen vad som hänt, hur de skadade har betett sig.. om nån har tappat medvetandet sakta osv..

Vanliga mc skador är ju åxå frakturer.. när man tex krockar med en bil, så flyger man över styret.. med konsekvens att båda lårbenen knäcks på vägen .. eftersom man fastnar under styret på väg över. När lårben går av så blöder

man upp till en liter, går båda av = dubbla. En vuxen man har ca: 7 % av kroppsvikten i blodmängd/kvinnor ca:6% väger man 80 kilo, så har man ca: 5,6 liter blod i kroppen. Vid båda lårbenen knäckta så blöder man 2 liter som sätter sig runt skadan i låren, Nu har du 3,6 liter kvar i blodbanan.

Har man du dessutom en brusten mjälte, så handlar det om tur och skicklighet från räddningspersonalen om du ska överleva , eftersom det är vi som upptäcker dessa blödningar , åtgärdar och åker så fort som möjligt till operationsbordet.

Eftersom blodmängden inte kommer att räcka till för att syresätta livsviktiga organ såsom hjärna, njurar , lever.....Till detta kan man lägga att det sannolikt finns en skallskada inblandad , eftersom motorcyklister gör en luftfärd och ofta landar med huvet först. Bryter man bäckenet så kan man blöda hela sin blodmängd invärtes. Detta kan man råka ut för oavsett skinnställ och ryggskydd ! Kroppen är helt enkelt inte från början skapt för att susa runt i över 100 Km/h och sen stoppas upp tvärt. Blodet ska ju vara i just blodådrorna och inte ligga i magen, eller insprängt i musklerna.

i en mc olycka så kan man utgå ifrån att ryggen/bäckenet är skadat , samt att risken för skallskada åxå är MYCKET stor.

Skallskada

När man gör en luftfärd över en bil eller in i ett träd så är det huvet som sticker ut, det kommer att träffa marken först. En oerhörd kraft genom den energi som utvecklas av hastigheten du färdas i. Hjärnan ligger löst innanför skallbenet och hålls fast av förlängda mären som går upp från ryggen. Vid en krasch så kommer hjärnan att slå i på insidan av skallbenet för att sen studsas tillbaka till motsatt sida inne i huvet. Här uppstår nu en blödning . Eftersom skallbenet är stenhårt så kan inte det ge vika för den svullnad som hjärnan får och blödningen gör åxå att hjärnan blir större. När inte hjärnan kan ta vägen någonstans så trycks den i stället ihop. Enda hjälpen nu är att såga upp skallbenet för att lätta på trycket, MYCKET allvarligt och dödar en människa inom timmar om inte ett hål borrar i huvudet. En hjälm skyddar alltså inte eftersom hjärnan ändå ligger löst innanför skallen.

Samma sak kan hända om man ramlar i gatan, får en smäll över käften osv. Ett sent tecken och när väldigt lite tid finns kvar för att göra nåt är att ena pupillen är större än den andra. Ha ingen övertro på att - ja har hjälm så det är ju lugnt !!

Använd alla skydd som finns ... använd alltid det bästa, inklusive ryggskydd.. åk inte med ryggsäck där du har mobilen och andra hårda saker. Sätt hellre fast ryggsäcken på tanken.

Tänk på att oavsett alla dessa skydd så löper du en stor risk att drabbas av allvarliga skador i en mc krasch !! Framför allt !! åk INTE över din förmåga ! Det ENDA som hjälper dig är sänkt hastighet.... eftersom ökad hastighet ger många gånger större skador vid ev olycka. Fantasi om att kunna se när och var och hur en olycka kan inträffa kan rädda ditt liv. Hög hastighet på chans kommer med sannolikt att ta livet av dig , eller skada dig för resten av ditt liv.

Ta INTE den chansen.

Följ dessa råd, och du har gjort allt man kan som lekman... och det har en enorm betydelse för den drabbade..

Vi som jobbar inom ambulanssjukvården har OTROLIGT avancerad utrustning, samt kunskap för att hjälpa olycksdrabbade men vi kan ju ha flera mil att åka, vilket tar tid, tid som kan vara oerhört viktig för den som är med om en olycka. Vi åker så fort det bara går och försöker alltid att göra allt för den drabbade men ibland har vi just tiden emot oss, trafik, långa avstånd är ett problem. Vi har 7 mil att åka till den punkt som är längst bort ifrån där jag arbetar, Det tar sina minuter för oss att ta oss dit trots full gas och blåljus.... Är du där så kan du med dessa råd göra skillnad och vi tillsammans kan hjälpa den drabbade till att återgå till ett normalt liv igen.

Vill någon kopiera detta så gör det utan ändringar.

ja är bara glad om ja kan va till hjälp, det här är ju för er säkerhet.. det är kanske just du som behöver hjälp en dag, och en kamrat har läst detta.